

Сюзън Хейстингс

Екатерина Велика

Сюзън Хейстингс

Екатерина Велика

Превела от немски: *Ваня Пенева*

ИМАС

Susan Hastings

ZWISCHEN MACHT UND LIEBE

© 2018, Piper Verlag GmbH, Muenchen

Сюзън Хейстингс

ЕКАТЕРИНА ВЕЛИКА

Превела от немски: *Ваня Пенева*

Илюстрация на корицата: *Фьодор Рокотов –*

„Портрет на императрица Екатерина Велика“, 1763

Оформление на корицата: *Борис Драголов*

© ИК „ЕМАС“, 2022

Всячки права запазени!

Пролог

– Фике? Фиикее! – Режещият глас на майка ѝ нахлу в подивялата градина и принцеса Софи Аугусте Фридерике надникна иззад храсталака, където се бе скрила с малкия си брат Вили.

Вили, всъщност Вилхелм Кристиан Фридрих, който досега маршируваше в кръг с барабанчето си, спря рязко.

– Тук е, госпожо мамо!

– Предател!

Софи, наричана от семейството си само Фике, гневно събра вежди. Майка ѝ се появи след минута.

Йохана Елизабет фон Холщайн-Готорп, графиня Фон Анхалт-Цербст, беше красива жена. Възпитана в двора на чичо си в Брауншвайг, тя притежаваше ясно изразена семейна гордост. Бракът ѝ с граф Кристиан Аугуст фон Анхалт-Цербст, двацет и две години по-възрастен от нея и с маниери на прост войник, не бе повлиял ни най-малко на темперамента ѝ, на жизнеността и жаждата ѝ за живот. Само Софи, необичаната дъщеря, не се вписваше в живота ѝ.

– Как само изглеждаш! За пореден път! – Гласът на графиня Йохана се извиси до дискант. Тя разтвори филигранното си ветрило и стегнатият ѝ бюст се разлюля от възмущение.

Външният вид на Софи наистина не отговаряше на майчините очаквания. Роклята ѝ беше омачкана, подгъвът – разпран, по лицето ѝ бяха избили капчици пот, по челото имаше ивици мръсотия, а косата ѝ бе разпусната.

– Тази вечер очакваме скъпи гости: брат ми Адолф Фридрих с възпитаника му. Длъжни сме да го поздравим, както подобава, и ти трябва да направиш добро впечатление. Аз се грижа да ти търся подходящ съпруг, а ти изглеждаш като слугинята, дете пасе гъските! Как да омъжа грозно същество като теб?

Пляс! Бузата на Софи пламна от оглушителна плесница.

Вили закри устата си с ръка и се закиска.

Софи потисна нахлулите в очите ѝ сълзи. Стана ѝ мъчно най-вече за Бабет, гувернантката ѝ – гневът на майката щеше да се излее върху нея.

Графиня Йохана нежно сложи ръка върху рамото на Вили. Настроението и гласът ѝ мигом се промениха.

– Ела, миличкият ми, трябва да те наглася, както е редно. В края на краищата ти също искаш да направиш добро впечатление на вуйчо си, нали?

– Да, госпожо мамо – отвърна послушно момчето.

Софи ги проследи с поглед, докато се отдалечаваха. Сърцето ѝ преля от злоба и омраза. Мразеше майка си, задето се отнася към нея без капчица обич, а вместо това предпочита и глези малкия ѝ брат; мразеше и Вили, който куцукаше след майка си и влачеше късия си крак като сакат кон. Вили никога нямаше да стане войник, нищо, че постоянно го пращаха някъде на лечение. Обикновено се движеше с патерица и в очите на Софи не беше нищо повече от безполезен инвалид.

Според майка ѝ обаче положението беше съвсем различно. Тя даряваше Вили с цялата любов и привързаност, на която беше способна, докато към дъщеря си проявяваше само презрение. Софи беше грозна, Софи беше товар, Софи беше момиче.

– Предател – повтори ядно тя, когато майка ѝ и Вили бяха достатъчно далеч, за да не я чуят.

Бабет приглади роклята на Софи. Лицето ѝ с нищо не издаваше каква буря се бе разразила върху главата ѝ. Графинята не се скъпеше на укори и наказания. Софи се чувстваше виновна – майка ѝ бе нахокала Бабет заради нея.

Гувернантката се засмя.

– Радвай се на вечерта, Фике. Ще бъдеш най-красивата на приема за вуйчо ти.

Софи се усмихна против волята си.

– Не ме утешавайте, Бабет. Знам колко съм грозна. Надали ще си намеря мъж. Мама ми го натяква при всеки удобен случай.

– Какво е красотата? – възрази Бабет. – Всеки я определя по различен начин. Красивата рокля те прави съвсем друг човек. Погледни се само. – И тя побутна Софи към огледалото.

Отсреща я погледна момиче, дълго и тънко като стъбло зе-

лен боб. Широката пола с рюшове и пришити цветя от плат не бе в състояние да скрие колко е слаба. Хлътнолите бузи правеха тъмносините очи още по-големи.

Бабет ѝ сложи напудрената перука и я украси с изкуствено цвете.

– Отново ще кажа: тази вечер ти ще си най-красивата.

Софи въздъхна и отвори кутийка, в която върху червено кафие лежаха обици. Това беше единственият ѝ накит. Слагаше си обичите само при много специални случаи, например посещенията на вуйчо ѝ или когато гостуваха на княз-епископа, наместник в Кил след смъртта на Карл фон Холщайн.

– Мама мисли единствено как да ми намери съпруг – промълви тя и преглътна. – А аз съм едва на десет. За какво ми е мъж?

Бе прекарала следобеда в игра с нелюбимия си брат в един запуснат тъгъл на Ойтинския дворец. Играта ѝ отваряше порта към свят на мечти и тя го споделяше с Вили. Двамата си измисляха неща, които никога нямаше да постигнат в реалния живот. Вили искаше да стане войник, смел генерал, да командва армия, да влиза в сражение и да се завръща като победител. Софи си представяше, че е кралица, управлява огромна империя, носи корона и народът я обожава. Брат ѝ – войникът, който обикаля в кръг с барабанчето си, също е под нейните заповеди. Само Бабет знаеше за какво мечтае Софи. Само тя разбираше копнежа ѝ, но не бе в състояние да ѝ помогне.

– Никога не е рано да започнеш да си търсиш подходящ съпруг – поучаваше я Бабет с лекия си френски акцент. – Според мен родителите ти постъпват много отговорно. Искат да са сигурни, че си настанена на добро място... след време, разбира се.

– Точно така, след време! – Софи изкриви лице. – А и не е нужно една кралица да е омъжена. Английската кралица Елизабет не е имала съпруг.

Вратата се отвори и Софи замлъкна. Графинята нахлу в стаята, изкусно въртейки широката пола с кринолин.

– Готово ли е детето?

Бабет приклепна в дълбок реверанс.

– Нейно Височество принцеса Софи е напълно облечена.

Майката огледа дъщеря си от глава до пети. Лицето ѝ изрази скептичност и враждебност.

– Човек трябва да е магьосник, за да превърне това грозно пате във впечатляваща млада дама. Не разбирам защо бог ме е наказал с такова ужасно същество.

Завъртя се и излезе с бързи крачки.

– Не се притеснявай, тя просто така си говори – пошепна утешително Бабет.

Софи стисна устни, в очите ѝ блеснаха сълзи.

– У мен се крие много повече от грозно пате и ще ѝ го докажа!

Софи и Вили стояха сковано до стената, докато майка им се носеше с разперени ръце към любимия си брат. Княз-епископът бе пременен във великолепно дрехи, а напудрената перука му стоеше безупречно. При вида на красивата му, темпераментна сестра на лицето му изгря усмивка. Сдържаността му се изпари в миг.

– Толкова се радвам да те видя, скъпи мой – изблихна Йохана. – А и случаят е много удобен, нали тъкмо се връщаме от Хамбург, където бяхме на гости при мама. Решихме да останем тук само заради теб. За съжаление, се виждаме рядко. Ние постоянно пътуваме, а и децата... – Тя млъкна рязко и хвърли изненадан поглед към плахото момче, което се криеше зад гърба на княз-епископа. – Кого си ми довел? Това ли е малкият Петер, твоят подопечен? Виж ти колко е пораснал! Станал е хубав момък! Ела да те видя, Петер!

Софи не преставаше да се учудва на майчиното си лицемерие. От доста време се знаеше, че брат ѝ ще доведе възпитаника си.

– Хайде, Петер, поздрави графинята, както е редно – заповяда Адолф Фридрих.

Младежът колебливо излезе напред и направи дълбок поклон.

– Много се радвам – промърмори едва чуто.

Йохана се усмихна възхитено.

– Какво мило момче – прозвуча мелодичният ѝ глас. – Ела да се запознаеш с децата ми. Синът ми Вилхелм... А това е дъщеря ми Софи.

Децата се погледнаха любопитно, после Софи направи кратък реверанс, а Вили се поклони. Петер също се поклони и удостои Софи със срамежлива усмивка.

– На колко години е момчето? – пожела да узнае графинята.

– На единайсет – отговори брат ѝ и двамата се запътиха към трапезарията, където вече се бяха събрали другите гости, главно чичовци и лели и най-близките приятели на семейството.

– Много подходящо – засия Йохана и посочи наредената маса. – Позволих си да приготвя скромна трапеза за теб.

Омаловажаваше, разбира се, защото масата се огъваше под вкусни ястия, а пажовете чакаха знак да поднесат таблите с печено.

Княз-епископът потърка ръце.

– Очите ми са възхитени, стомахът ми навярно също ще бъде доволен.

Петер послушно зае мястото до настойника си, докато Вили и Софи седнаха в другия край на трапезата. По време на вечерята мълчаха, само от време на време се поглеждаха скритом.

„Ето как изглежда един претендент за шведския трон“, мислеше си Софи. Петер беше по-скоро дребен за възрастта си, слаб и немощен. Разкошната парадна униформа, в която го бяха облекли, май го задушаваше. Тясното му лице беше бледо, а рядката жълторуса коса, падаща по раменете, подчертаваше лошия му тен. Хранеше се с тромави движения, беше плах и скован, сякаш постоянно се опасяваше да не направи грешка.

След вечерята графинята и брат ѝ се оттеглиха в малкия салон. Поднесоха им френско вино.

– Хайде, деца, поговорете си – нареди Йохана.

Тримата стояха и се гледаха. Не знаеха как да се държат, освободени от строгата опека на възрастните.

– Харесва ли ви дворецът? – опита Софи да започне разговор.

Петер се огледа, но лицето му не изрази нищо.

– За съжаление, не видях много, но ми се струва прилично място за живеене.

Софи се усмихна.

– Въсъщност няма значение. Тук сме само временно, на гости при роднини. И вие ли имате безброй роднини? Наскоро бяхме при леля Хедвиг в Кведлинбург. Тя е игуменка на изискан женски манастир, знаете ли? Притежава шестнайсет мопса и всичките живеят в стаята ѝ. Само да знаете как мирише! Отвратително! Според мен е заприличала на своите мопсове. Дребна, дебела, с къси крака...

Софи избухна в звънък смях и Петер послушно се засмя заедно с нея.

– След това отидохме при леля Кристиане – продължи да бърбри безгрижно момичето. – Тя е пълна противоположност на леля Хедвиг. Дълга и тънка, а на лицето ѝ има ужасно петно от изгаряне! Живее в манастир в Гандерсхайм и няма нито едно куче, затова пък събира всевъзможни ранени птици и ги лекува. При нея живее кадънка с едно око. Стаята ѝ е пълна с птици, някои са в кафези, други си летят свободно. Мъчно ми е за птичките. Те копнеят за свобода, знам. Реших да ги пусна навън и само да бяхте видели как се зарадваха, как полетяха към небето! Леля обаче не се зарадва, даже ужасно се ядоса и ми забрани да ѝ ходя на гости. – Софи изкриви лице в дълбоко стъписване и Петер също се стъписа. След миг отново прозвуча звънкият ѝ смях. – Изобщо не съм нещастна, повярвайте!

Петер също се засмя, макар да не разбираше причината.

– Я ми кажете, вие яздите ли? – смени темата Софи. – Страшно ми се иска да яздя, но родителите ми не позволяват. Било неприлично за млада дама. Понякога ми се иска да стана мъж.

Петер я погледна неодобрително.

– Да яздите? – Поклати глава като възрастен. – Не, аз не яздя. Не обичам коне.

Възцари се неловко мълчание.

– Затова пък обичам кукли – добави след малко момчето. Говореше съвсем тихо и Софи си помисли, че ѝ се е причуло. – Майка ви е много красива – продължи той и по бледото му лице пробяга усмивка.

– Мама ли? – Софи преглътна. – Да, красива е.

Този Петер беше странно момче. Ако не излъчваше онзи невидим блясък на очаквания шведски трон, щеше да е абсолютно безцветен и незначителен хлапак в твърде голяма и неподходяща униформа.

Първа част

1739-1744

Помощта на палача

Вечно незадоволена жажда за внимание и нежност придружаваше Софи от най-ранното ѝ детство. Дълго преди да научи думата „любов“, тя копнееше да я обичат, но копнежът ѝ никога не стана действителност.

Избърса си носа с опакоето на ръката и преглътна сълзите си. Отпусна се отново на седалката и си остана в каретата, макар че вече се бе приготвила да скочи, зарадвана от края на дългото пътуване.

– Упражнявай се в скромност и сдържаност, ако обичаш – изсъска злобно графиня Йохана, а после се наведе над сина си Вилхелм, настанил се до нея в каретата. – Вили е пръв по ранг. – И го вдигна собственоръчно, преди лакеят да отвори вратата. – Махай се! – прогони тя слугата и изнесе Вили от каретата. После внимателно го сложи на земята.

Отдалеч си личеше, че краката на момчето са с различна дължина и затрудняват движението му. Даже когато стоеше неподвижен, изглеждаше като килнат на една страна пудинг, крив и грозен. Но Вили беше първородният син на Йохана – само това имаше значение.

Бавачката на Фридрих Аугуст, четиригодишното трето дете, я последва със сведена глава. Само да не си навлече гнева на господарката!

Софи стисна зъби. Тя беше с две години по-голяма от Вилхелм и първото дете на семейството, но никой не признаваше този факт. Имаше злощастие да се роди момиче. Майка ѝ не пропускаше случай да ѝ го напомни и го правеше по крайно несправедлив начин, а често дори я биеше.

Софи потърка бузата си (още пареше от майчината ѝ плесница), слезе от каретата и се огледа. Пристигнаха в Щетин¹ – сив, скучен, ужасно провинциален град. Поне по тази точка бе съгласна

¹ Днешният полски град Шчечин; по времето, когато се ражда бъдещата Екатерина II, градът е владение на пруския крал Фридрих Вилхелм I. – Бел. прев.

с майка си: по-добре да си бяха останали в Брауншвайг. Не че там някой се занимаваше с безличното момиче, но в Брауншвайгския двор поне ставаха интересни събития: оперни представления, излети, лов, балове... Животът там беше изцяло по вкуса на жадната за забавления графиня. Йохана не понасяше монотонното ежедневие в двора на Цербст.

Княз Кристиан Аугуст, назначен от пруския крал за наместник на Щетин, прие равнодушно въздишките на съпругата си. Той се отличаваше с войнишка простота, беше честен и справедлив до мозъка на костите си, но му липсваше способността да дава израз на чувствата си. Държеше повече да изпълни служебния си дълг, отколкото да се грижи за семейството си, където и без това властваше графиня Йохана.

Все пак в Щетин князът щеше да е кралски наместник и Софи изпитваше възхищение към баща си. Дано ѝ позволят да присъства, когато приема парада... В синята генералска униформа, препасал сабя, той приличаше на крал. А Софи си мечтаеше да стане кралица и да приема парада на войниците си.

– Фике, пак ли мечтаеш?

Гласът на майка ѝ я изтръгна от нерадостните мисли. Софи се обърна недоволно, но като видя от отворената порта на двореца да излиза гувернантката ѝ, лицето ѝ се озари от усмивка.

– О, божичко, скъпа моя, какво си направила пак?

Бабет Кардел я изглежда укорително, ала веселите искри в очите ѝ издаваха, че не говори сериозно. Енергична, с богат житейски опит, дъщерята на емигрирали в Германия хугеноти веднага бе забелязала червената буза и следите от сълзи по лицето на момичето.

Софи преглътна мъчително и отвори уста да каже нещо.

– Време е това дете отново да усети строгата ръка на възпитанието – заяви графинята, вече стигнала до стълбището. – Момичето е непокорно и прекалено шумно. Ще се погрижа да унищожа гордостта и злобата ѝ – заключи тя и въведе Вилхелм в двореца.

– Е, няма да приемаме думите ѝ буквално – промърмори Бабет и се обърна отново към Софи. – Не искам да виждам сълзи, скъпа моя. Нямаш причини да плачеш. Щом ме посрещаш разплакана, ще си помисля, че не можеш да ме понасяш.

Замърсеното лице на момичето грейна.

– Да, мадмоазел – пошепна едва чуто то.

Бабет сложи ръка на рамото ѝ и я поведе към двореца.

– Ето виждаш ли, отново си засмяна. Пак изгря слънце. Хайде, разкажи ми как беше в Брауншвайг. Любопитна съм да чуя описанията ти.

Камбаната на черквата „Св. Мария“, която се намиреше в непосредствена близост до двореца, сякаш се удряше точно в стената на стаята ѝ. Софи скочи стресната. Бабет вече беше станала.

– Добър ден, миличка – поздрави тя и вдигна завивката.

– Днес няма да ставам – заяви решително момичето и пак се зави. Бабет спеше в стаята ѝ, не я оставяше сама нито за миг. Макар че понякога силно желаше да се отдаде без задръжки на жаждата си за движение и на радостта от играта, Софи обичаше от сърце своята мила, винаги весела, начетена и търпелива гувернантка.

– Защо няма да ставаш? – учуди се Бабет. – Грях е да спиш денем. Освен ако не си сова.

– По-добре да съм сова, за да не ходя при Вагнер.

– Господин пасторът Вагнер е почтен духовник и заслужава уважение.

Бабет се опитваше да говори строго, ала не ѝ се удаваше. Наля вода за миене в легена, поставен върху телена мрежа.

– Моля те, скъпа, нали трябва да се явим пред господин пастора с розови бузки.

– Ние ли? И вие ли ще дойдете, мадмоазел? Тогава кажете на пастора, че съм болна.

– Болна ли? – Бабет я огледа изпитателно. – Не откривам признаци.

Софи посочи корема си.

– Болестта ми е тук, вътре. Страхът от пастора е скрит в корема ми. Всеки път разказва страшни истории.

– Как е възможно почтен духовник да разказва страшни истории? – учуди се Бабет, докато ѝ подаваше кърпа.

Софи избърса лицето си.

– Ами да! За Страшния съд и как всички ще горим в пламъците на ада.

– Само грешниците, мила. Твоето сърце е чисто. Няма от какво да се страхуваш.

Бабет въздъхна. Налагаше се да замени няколко сериозни думи с пастор Вагнер. Всеки път след страховитите му проповеди Софи сънуваше нещо ужасно и се будеше с писък.

Тя помогна на момичето да облече скромна рокля. Като я гледаше, не ѝ се вярваше, че насреща ѝ стои принцеса. Майката строго следеше дъщеря ѝ да живее скромно. Двете излязоха от стаята заедно. Софи изпита силно желание да се спусне по стълбата с подскоци, ала Бабет не ѝ позволи.

– Дръж се прилично – изсъска тя, докато двама лакеи във фойето им се покланяха.

– Не искам да ходя при пастор Вагнер – пошепна Софи. – Уроците му са досадни.

– Внимавай господарката да не чуе тези думи – подсмихна се Бабет.

– Затова ги казвам само на вас. – Софи сведе глава и прехапа устни. Личеше колко ѝ е тежко.

Силен вятър гонеше по улиците на града влага от Балтийско море. Софи вдигна яката на палтото. До къщата на свещеника, сгушена зад църквата, имаше само няколко крачки. Бабет я придружи до вратата.

– Не е ли по-добре да слезем на пристанището? – В гласа на момичето звучеше отчаяние. – Ще видим десетки чуждестранни кораби. Там е много оживено и ми харесва повече.

Бабет наклони глава.

– Разбери, миличка: образованието е много важно. Бъди благодарна, че родителите ти са решили да те изучат. Господин пасторът Вагнер познава историята и географията. Няма нищо лошо от глупав човек – никога не го забравяй!

Софи кимна безмълвно и влезе в дома на свещеника. Бабет остана отвън.

В коридора миришеше на гнило. Вътре беше мрачно, само през едно малко прозорче влизаше светлина. Изтърканият каменен под скърцаше под стъпалата ѝ. Тук май никога не чистеха.

Доця ѝ се да избяга, но само забави крачка. Стремеше се да удължи няколкото метра до кабинета на Вагнер. За съжаление, стигна до целта твърде бързо.

Посегна колебливо към бравата. Мразеше бледото, строго лице на пастора. Да, баща ѝ го ценеше, навярно защото доскоро е бил военен пастор, затова го бе натоварил да се погрижи за религиозното възпитание на дъщеря му. Ала Софи се страхуваше от своя учител. Той беше строг и я караше да учи наизуст дълги откъси от Библията – очертаваше ги с червен молив. За всяка грешна дума получаваше наказание.

– Аз не съм глупав човек – изрече решително момичето и влезе в кабинета.

Пастор Вагнер седеше зад огромно писалище, отрупано с документи и книги. При влизането на Софи дори не вдигна глава.

– Добро утро, господин пастор – поздрави учтиво тя.

Вагнер не отговори, а продължи да пише. За момент принцесата се поколеба, после отиде до мястото си: стара, скърцаща пейка до стената, цялата в петна от плесен. Направи ѝ впечатление, че купчините документи върху писалището на Вагнер изглеждаха винаги еднакво, като неизползвана кулиса. Пасторът се занимаваше само с Библията в мазна кожена подвързия.

– Научихте ли си урока? – прозвуча дрезгавият му глас. Грижливо почисти връхчето на перото с чисто парцалче и погледна строго към момичето. В първия момент тя се стресна и ѝ се дощя да се скрие в миша дупка, но после изправи рамене и вирна брадичка.

– Тъй вярно, господин пастор.

– Тогава искам да ви чуя.

Никога не я наричаше по име, нито с титлата ѝ, а тя беше принцеса и той бе длъжен да я нарича „Ваше Височество“. Дълго време си мислеше, че пасторът не знае как е редно да се обръща към нея. Истината обаче беше друга: педантичният духовник познаваше отлично дворцовия етикет, ала не си помисляше да го приложи спрямо Софи. Бе получил съответните нареждания от родителите ѝ. Беше му възложено да научи принцесата на смирение и послушание, да я запознае със священото учение на християнската вяра. Знаеше какво се изисква от него: да я превърне в

силно вярваща, покорна и кротка ученичка. Дължеше го на господарите си. Разполагаше с достатъчно опит като полкови свещеник; умееше да принуждава войниците да изпълняват заповедите безусловно и да вървят в огъня под Христовия кръст.

Софи се изправи и устреми поглед към отсрещната стена.

– Евангелие от Матей, Притчата за превелите. – Пое дълбоко дъх и изрецитира: – *Тогавя Той остави народа и дойде вкъщи. И учениците Му се приближиха при Него и казаха: Обясни ни притчата за плевелите на нивата. А в отговор Той каза: Сеячът на доброто семе е Човешикият Син; нивата е светът; доброто семе, това са чадата на царството; а плевелите са чадата на лукавия; неприятелят, който ги пося, е дяволът; жетвата е свършекът на века; а жетварите са ангели. И тъй, както събират плевелите и ги изгарят в огън, така ще бъде и при свършека на века. Човешикият Син ще изпрати ангелите Си, които ще съберат от царството Му всичко що съблазнява, и ония, които вършат беззаконие, и ще ги хвърлят в огнената пещ; там ще бъде плач и скърцане със зъби.*

Софи спря и преглътна.

– Наистина ли ще ги изгорят?

Очите ѝ се разшириха. Опита да улови погледа на пастора.

Дотук той се правеше, че не слуша, ала сега лицето му се разкриви от гняв.

– Естествено. Така е в Писанието.

– Обаче... обаче ангелите правят добро. Защо изгарят хора?

– Само злите. Ще се случи в деня на Страшния съд. Когато дойде краят на света.

– Какво ще стане след края на света?

– Апокалипсис. Хаос. Каквото е било преди сътворението на света.

– Но защо? Защо Бог е създал света, щом ангелите отново ще го разрушат?

– Ангелите не разрушават, само изгарят плевелите.

– Как така плевели? Те изгарят хора в огнена пещ.

– Точно така. Злите и онези, дето вършат беззаконие.

– Какво беззаконие?

– Непокорство, дързост, липса на смирение, съмнение в Божието слово и в истинността на Писанието...

Пасторът се надигна от стола си и се наведе над писалището. Погледът му стана остър като месарски нож и Софи се уплаши. За пореден път преглътна мъчително. И все пак...

– Но защо ще ги изгорят? Може да ги пратят на училище, където да чуят Божието слово...

– Длъжни са да го научат на земята, също както правите вие. – Посегна към тръстиковия бастун, оставен до Библията. – По-добре да го научат тук, вместо да горят в огнената пещ.

– Но... болката сигурно е ужасна...

Софи си спомни как веднъж си изгори ръката на кухненската печка. Само за миг опря длан върху плочата, но кожата се зачерви и се образува мехур. Болеше я непоносимо. На следващия ден мехурът се пукна и раната не зарасна няколко седмици. Колко ли е страшно цялото ти тяло да е подложено на такова мъчение!

– Естествено, че боли! Това е смисълът на огнения ад. Всеки, който на земята не е живял в страх от Бога и не е научил словото Му, ще гори в огнената пещ. Никой няма право да подлага на съмнение словото Божие, да го обсъжда и да задава богохулни въпроси.

Лицето му се разкриви в грозна гримаса. Внезапно изскочи иззад писалището, сграбчи Софи за рамото и я извлече от стаята. Отвори с крак малка странична врата към църквата. Натисна момичето върху една от пейките и изкачи с бързи стъпки стълбичката към органа. Софи чу скърцането на меховете, после в Божия дом отекнаха неблагоприятни тонове. Ужасена, тя притисна длани върху ушите си, но тоновете я пронизваха, вибрираха в тялото ѝ, врязваха се болезнено в плътта ѝ. Повярва, че е настъпил краят на света. Куполът на църквата всеки момент щеше да рухне върху нея, земята щеше да се отвори, да се посипе огън и сярва. А после ще долети страшен ангел, ще я изтръгне от земята, сякаш е стрък коприва, и, изпълнен с презрение, ще я хвърли в огъня. Тя ще гори, ще гори и...

Притиснала ушите си, Софи избяга от църквата, прекоси площада и влезе в двореца. Изведнъж го усети като сигурно убежище. Солиден закрилник, изграден от сивочервеникави парчета гранит – нищо, че досега ги намираше за ужасно грозни.

– Мили боже! Какво се случи?

Бабет се уплаши не на шега, когато откри хълцащата човешка купчинка в прозоречната ниша.

– Падна ли, момичето ми?

Топлата ѝ ръка помилва успокоително тресящите се рамене на Софи.

– Аз... аз... страх ме е – изплака Софи и даде воля на сълзите си. Трескаво си избърса носа с края на полата.

– От какво те е страх? Кой иска да ти стори зло?

– Ангелите! Ще ме изгорят!

– Глупости! Ангелите са добри същества. Те ни закрилят.

– Ами ако не е вярно? Господин пасторът твърди, че те изтръгват злите хора като плевели от земята и ги изгарят в огнена пещ.

Бабет опря ръце на кръста си. Бе разбрала.

– Пак господин пасторът! Какво ти наговори този път?

– Страшни неща. Ангелите изгарят хора, даже такива, дето задават въпроси и не са способни да разберат какво пише в Свещените писания. Хора, дето ядосват учителите си и...

– Пак си раздразнила Вагнер с въпросите си, нали? Той не понася да му задават въпроси. Според него ти се съмняваш в Писанието.

– Не се съмнявам! Но за да го разбере, трябва да питам, нали?

– Имаш силен дух, малката ми. – Бабет укорително поклати глава. – Ще си навлечеш много неприятности, повярвай ми.

– Отведе ме в черквата и засвири на органа. Грозни шумове. Все едно започна Страшния съд...

Софи отново избухна в плач.

Бабет я прегърна утешително. Лицето ѝ изрази неодобрение и гняв.

– Ще отида да говоря с него и ще му дам да разбере. Бедното ми дете пак ще страда от кошмари и ще обвинят мен. – Отведе Софи в стаята ѝ и предложи: – Хайде да поиграем на нещо хубаво, за да забравиш онзи зъл старец.

Софи вдигна вежди. Сълзите ѝ пресъхнаха.

– Зъл старец? Дано и него да го хвърлят в огнената пещ!